

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теорія і практика педагогічної конфліктології

**Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти
Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка**

**ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ
Голова вченої ради _____ І.Є.Цепенда
(протокол № 7 від 31 серпня 2020 р.)
Освітньо-наукова програма вводиться в
дію з 01 вересня 2020 р.
Ректор _____ І.Є.Цепенда
(наказ № _____ від _____ жовтня 2020 р.)**

м. Івано-Франківськ 2020 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу (зразок)
4. Система оцінювання курсу
5. Ресурсне забезпечення
6. Контактна інформація
7. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Теорія і практика педагогічної конфліктології
Освітня програма	Освітні, педагогічні науки
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	011 Освітні, педагогічні науки
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Освітній рівень	Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	вибіркова
Курс / семестр	I-й
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 20 год. Семінарські заняття – 10 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	Українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/

2. Опис дисципліни

<p>Метою вивчення дисципліни є формування у майбутніх докторів філософії системи знань, умінь розв'язання педагогічних конфліктів у ЗВО.</p> <p>Основними завданнями вивчення дисципліни є:</p> <ul style="list-style-type: none">
• формування системи знань природи конфліктів у
• формування знань, умінь щодо застосування конструктивних способів розв'язання конфліктів у різних педагогічних ситуаціях;
• формування розуміння природи конфлікту в освітньому процесі та готовності до їхнього розв'язання;
• виховання відчуття відповідальності за розв'язання педагогічних конфліктів.
<p style="text-align: center;">Компетентності</p>
<p>Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати комплексні проблемні питання в галузі освіти у процесі професійної та дослідницької діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики.</p> <p>Загальні компетентності</p> <p>ЗК 1. Здатність до оволодіння загальнонауковими компетентностями.</p> <p>ЗК 2. Здатність до розуміння предметної області, професійної діяльності за спеціальністю, генерування нових ідей при розв'язанні дослідницьких завдань.</p> <p>ЗК 3. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 4. Здатність планувати і здійснювати дослідницьку та інноваційну діяльність, ставити та розв'язувати науково-дослідницькі проблеми.</p>

ЗК 6. Здатність презентувати результати досліджень українською та однією з іноземних мов європейського простору.

ЗК 9. Здатність діяти соціально відповідально та громадянсько свідомо, на основі дотримання у фаховій діяльності етичних міркувань професійної етики, міжкультурної толерантності, з дотриманням норм академічної доброчесності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК 1. Здатність володіти педагогічною майстерністю, професійними вміннями до поглиблення наукових знань фахівців галузі загальної педагогіки, історії педагогіки.

СК 2. Здатність аналізувати, систематизувати й узагальнювати результати наукових досліджень у сфері загальної педагогіки та історії педагогіки, досягати наукових результатів, що репрезентують нові знання.

СК 3. Здатність до застосування новітніх теорій, технологій та методів науково-педагогічного дослідження для розв'язання комплексних проблем у галузі загальної педагогіки та історії педагогіки.

СК 4. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний і емпіричний аналіз проблем психолого-педагогічних наук, оцінювати та забезпечувати якість наукових досліджень.

СК 5. Здатність ініціювати, розробляти та реалізовувати комплексні проєкти у галузі загальної педагогіки та історії педагогіки.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 1. Здатність забезпечити концептуальні та методологічні знання в галузі загальної педагогіки, історії педагогіки та на дотичних міждисциплінарних напрямках, володіти спеціалізованими вміннями/навичками, необхідними для розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності.

ПРН 2. Здатність поглиблювати, переоцінювати існуючі знання, здійснювати критичний аналіз, оцінку і синтез нових та комплексних ідей.

ПРН 3. Аналізувати і застосовувати науковий доробок українських і зарубіжних вчених, фундаментальні концепції та теорії у професійній сфері.

ПРН 4. Знати систему організації освітнього процесу у закладі вищої освіти.

ПРН 7. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у галузі освітніх, педагогічних наук та дотичних міждисциплінарних напрямів за допомогою сучасних інструментів і технологій пошуку, спеціалізованих баз даних та інформаційних систем.

3. Структура курсу

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20 год
семінарські заняття / практичні / лабораторні	10 год
самостійна робота	60 год

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
III	011 Освітні, педагогічні науки	I	Вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	Практи чні заняття	сам. роб.

Тема 1. Феноменологія міжособистісного конфлікту	2		8
Тема 2. Особливості перебігу конфліктів в освітньому середовищі вищої школи	4	2	8
Тема 3. Проблема конфліктологічної культури у вищій школі	2	2	8
Тема 4. Групові конфлікти міжособистісної взаємодії у ЗВО.	4	2	8
Тема 5. Конфлікт міжособистісної взаємодії в діаді «педагог – студент»	2	2	8
Тема 6. Організаційно-педагогічна діяльність із запобігання і врегулювання конфліктів у ЗВО	2	2	10
Тема 7. Конструктивне розв'язання конфлікту: умови, вимоги, поведінка	4		10

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	8
Семінарське заняття	28
Самостійна робота	10
Індивідуальне чи творче завдання	4
Залік	50
Максимальна кількість балів	100

5. Ресурсне забезпечення

1. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 р. URL: zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18
2. Про освіту: Закон України від 5.09.2017 р. Київ: АЛЕРТА, 2018. 120с.
3. Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. URL: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>.
4. Про утворення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти : постанова КМУ від 15 квітня 2015 р. № 244 // Урядовий кур'єр. – 2015. – № 108. – 18 червня.
5. Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти. URL: постанова Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2015 р. № 266. URL: <http://vnz.org.ua/zakonodavstvo/101-perelik-galuzej-znan-i-spetsialnostej>.
6. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від від 26 грудня 2015 р. № 848-VIII. URL: <http://vnz.org.ua/zakonodavstvo/112-zakon-ukrayiny-pro-naukovu-i-naukovo-tehnicnu-dijalnist>

Основна література

7. Каплінський В.В. Методика викладання у вищій школі: Навчальний посібник. Вінниця: ТОВ «Ніланд ЛТД», 2015. 224 с.
8. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник / О. В. Малихін, І. Г. Павленко, О. О. Лаврентьєва, Г. І. Матукова. Сімферополь : Дайфі, 2011. 270 с.
9. Михайличенко О. В. Методика викладання суспільних дисциплін у вищій школі: Навчальний посібник. / Вид. друге. Доп. та перероблене. Суми, СумДПУ, 2009. 122 с.
10. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі. Навчальний посібник. К.: ЧП, 2007. 211 с.
11. Пометун О. І., Фрейман Г. О. Методика навчання історії в школі. К. : Генеза, 2006. 328 с.
12. Чужикова В. В. Методика викладання права.-К.: КНЕУ, 2010. 428 с.
13. Яворська Г. Х. Педагогіка для правників: Навч. посіб. К.: Знання, 2004. 335 с.

Додаткова література

14. Авдєєнко А.П., Дементій Л.В., Поляков О.Є. Інтенсифікація навчального процесу та організація самостійної роботи студентів. *Проблеми освіти*. К. 2001. Вип.24. С.108-111.
15. Авдєєнко А.П. Інтенсифікація навчального процесу та організація самостійної роботи студентів. *Проблеми освіти*. К. 2001. Вип.24. С. 108-111
16. Алексюк А.М. Педагогіка вищої освіти в Україні: Історія, Теорія: Підручник. К.:Либідь, 1998. 560 с.
17. Алексюк А.М. Педагогіка вищої школи. Курс лекцій: модульне навчання.К.,1989. 218 с.
18. Андрушук А. Професія юриста в країнах Європейського Союзу.
19. Андрусишин Б. І., Гуз А.М. Методика викладання шкільного курсу «Основи правознавства»: підручник. К.: Знання, 2008. 301с.
20. Барбашова І.А Дидактика: навч. посібник для ст-ів ВНЗ. 2-е видання. Донецьк: Ландон-XXI, 2011. 228с.
21. Барбашова І.А Загальні основи педагогіки: навч. посібник для ст-тів ВНЗ. 2-е видання. Донецьк: Ландон-XXI, 2011. 126с.
22. Болонський процес: проблеми реалізації у Львівській комерційній академії: Матеріали наук.-метод. конф. Л. : Видавництво Львівської комерційної академії, 2005. 382с.
23. Бондар В. Дидактика: підручник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Либідь, 2005. 252
24. Величко О.Б. Гуманізація освіти та її вплив на становлення особистості студента. *Проблеми освіти*. К. 2001. Вип.24. С. 25-29
25. Вишневський О І. Теоретичні основи сучасної української педагогіки :

навч. посіб. Вид. 3-є, доопрац. і допов. К. : Знання, 2008. 568 с.

26. Вітвицька С.С. Практикум з педагогіки вищої школи. За модульною системою навчання. К., 2005. 395 с.

27. Вітвицька, С. С. Основи педагогіки вищої школи : навч. посіб. К. : Центр навчальної л-ри, 2003. 320 с.

28. Волкова Н.П. Педагогіка. К.: 2003. 575 с.

29. Голік О.Б. Педагогічна майстерність: організаційно-управлінський аспект: навч. посібник Донецьк, 2010. 242 с.

30. Гончаренко О. М. Права людини в Україні: навч. посіб. К., 2008. 207 с.

31. Дидактика современной школы /Под ред. В.А.Онищука. К.: Рад. Школа,

32. Законодавство України про працю : Збірник законодавчих та нормативних актів / Упоряд. М. І. Камлик. К.: Атіка, 2003. 944 с.

33. Застосування телекомунікаційних засобів у навчальному процесі (психолого-педагогічні аспекти): навчально-методичний посібник / авт. кол.; за ред. М.Л. Смульсон. К.: Педагогічна думка, 2008. 256 с.

34. Зеленський К.В., Козак В.І., Синишин О.В. Рейтинг як форма індивідуального підходу до всебічного розвитку особистості. *Нові технології навчання*. К. 2001. Вип. 30. С. 166-170.

35. Інформаційні технології і засоби навчання: зб.наук. праць / за ред. В.Ю. Бикова, Ю.О. Жука. К.: Атіка, 2005. 272 с.

36. Кайданова Л. Г., Мнушко З. М. Модульна технологія навчання: навч.-метод. посібник. Харків.: Золоті сторінки, 2002. 83 с.

37. Кашкар'юв Г.В. Методика організації правовиховної практики: навч. посібник. Донецьк: Ландон-XXI, 2011. 156с.

38. Кашкар'юв Г.В. Теоретичні та практичні аспекти компетентнісного підходу до підготовки вчителів правознавства: монографія. Донецьк: Ландон-XXI, 2011. 243с.

39. Коджаспирова Г.М., Петров К.В. Технические средства обучения и методика их использования: учеб. пособ. для студ. высш.учеб. заведений. М.: Академия, 2007. 352 с.

40. Костенко О. Б. Основи правознавства : посіб. для вступників до вищ. навч. закладів. Вид. 2-ге, доповн. і переробл. К. : Ін Юре, 2007. 600 с.

41. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи. Навчальний посібник. К.: Знання., 2005. 485 с.

42. Курлянд З.Н. Педагогіка вищої школи. К.: Знання, 2009. 387 с.

43. Лалак Н. Формування професійної компетентності у майбутніх учителів як психолого-педагогічна проблема. *Рідна школа*. 2009. № 5-6. С. 17-20.

44. Максим'юк С.П. Педагогіка: навч. посібник. К.: Кондор, 2009. 670с.

45. Малафійк І. В. Дидактика : навч. посіб. К. : Кондор, 2005. 400 с.

46. Мистецтво бути викладачем: Практ. посіб. / А. Брінклі, Б. Десанте, М. Флегм та ін. За ред. О.І. Сидоренка. К.: Навчально-методичний центр «Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні». 2003. 144 с.

47. Нові технології навчання: наук.-метод. зб. Вип. 61 / Ін-т інновац. технологій і змісту освіти МОН України; редкол.: О.П. Гребельник, Я.Я. Болюбаш, І.А. Шелест та ін. К., 2010. 185с.

48. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи : навч. посібник; М-во освіти і науки України, Львівський держ. ун-т внутрішніх справ. К. : Центр учбової літератури, 2009. 472 с.

49. Подласий І.П. Педагогіка. М.: ВЛАДОС, 2002. 569 с.

50. Про організацію навчального процесу в кредитно-модульній системі підготовки фахівців: Тимчасове положення. Наказ МОН України від 23.01.2004. № 48.

51. Савчук Б. Формування конфліктологічної компетентності викладача вищого навчального закладу. Сучасний викладач у студентоцентричній моделі освітнього процесу університету: Матеріали Науково-практичного семінару 3-4 березня 2016 року. – Івано-Франківськ: ТОВ «ВГЦ «Просвіта», 2016. С.47-50.

52. Савчук Б., Білавич Г. Формування мовленнєвого етикету майбутніх соціальних педагогів як складник їхньої професіограми. *Актуальні проблеми сучасної*

соціології і соціальної роботи та професійної підготовки фахівців: антидискримінаційна теорія і практика: Матеріали доповідей та повідомлень Міжнародної науково-практичної конференції / За ред. І.В. Козубовської, Ф.Ф. Шандора. Ужгород: РІК-У, 2018. С. 17-20.

53. Савчук Б., Міщук Д. Освітнє середовище університету: методологічний дискурс в контексті складання міжнародних рейтингів. Молодь і ринок. 2020. № 2. С. 60-65.

54. Слєпкань З. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі. К., 2000.

55. Стинська В.В., Бойчук В.М., Ящишин З.М. Лекція як форма організації і метод навчання у закладах вищої освіти. Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю «Актуальні питання підвищення якості освітнього процесу» (Яремче, 17 березня 2019 р.). Яремче, 2019. С. 60.

56. Туркот Т. Педагогіка вищої школи. К., 2011. 625 с.

57. Уліщенко А. Розвиток креативних якостей педагога в системі підвищення кваліфікації. *Освіта і управління*. 2009. № 1. С. 126-130. С. 130

58. Цокур О.Я. Педагогіка вищої школи: навчально-метод. посібник. Випуск 1. Основи наукового педагогічного дослідження / За ред. Панькова А.І. Одеса, 2002 С.424

59. Щекатунова, Г. Моніторинг педагогічних нововведень. *Рідна школа*. 2009. *Юридичний журнал*. К., 2011. С. 34-37.

60. Ягупов В. В. Педагогіка: навч. посібник. К.: Либідь, 2003. 560 с.

61. Ярощук Л. Основи педагогічних вимірювань та моніторингу якості освіти: навчальний посібник. Луцьк, 2010. 308с.

64. Savchuk B. Pantyuk M., Pantyuk T., The fenomen of pedagogical conflict in the modern scientific discourse Fundamental And Applied Researches: Contemporary Scientifical and practical Solutions and Approaches. Interdisciplinary Prospects. Volume V / [Editors: A. Dushniy, M. Makhmudov, M. Strenacikova]. Banska Bystrica – Baku – Uzhhorod – Kherson: Posvit, 2019. P. 234-238.

Інформаційні ресурси

1. pidruchniki.ws/pedagogika
2. readbookz.com/books
3. pedagogika.ucoz.ua
4. ukrkniga.org.ua
5. www.refine.org.ua

6. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана. Івано-Франківськ, вул. Бандери, 1, кабінет 510, < kstuparyka@pnu.edu.ua >
Викладач	Савчук Борис Петрович
Контактна інформація викладача	boris_savchuk@ukr.net

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Будь-які форми порушення академічної доброчесності не толеруються.
Пропуски занять (відпрацювання)	Згідно з розробленими завданнями
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Термін виконання встановлюється індивідуально
Невідповідна поведінка під час заняття	Індивідуальна розмова, переконання, адміністративні заходи
Додаткові бали	Визначаються за окремою шкалою
Неформальна освіта	Сайт кафедри

Викладач

Савчук Б.П.